

Oplegnotitie bij Aanvullend Milieurapport Omgevingsplan Flevoland 2006: groen-blauwe zone OostvaardersWold

Strategische milieubeoordeling voor het Omgevingsplan Flevoland 2006

Sinds 21 juli 2004 is de Europese richtlijn betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's (2001/42/EG) van kracht, in Nederland vooral bekend als de richtlijn strategische milieubeoordeling (SMB-richtlijn). Deze richtlijn bepaalt dat voor plannen en programma's die wettelijk of bestuursrechtelijk zijn voorgeschreven en die mogelijk belangrijke gevolgen voor het milieu hebben een 'strategische milieubeoordeling' (SMB) moet worden uitgevoerd. Het doel van een SMB is dat ook op strategisch niveau de milieueffecten van keuzes worden betrokken bij de afweging van plannen en programma's (naar analogie van het instrument milieueffectrapportage op project-niveau). De resultaten van deze milieubeoordeling moeten worden vastgelegd in een milieurapport, dat samen met het ontwerpplan of -programma ter inzage wordt gelegd.

De SMB-richtlijn is in Nederland nog niet omgezet in nationale wet- of regelgeving, waardoor de bepalingen rechtstreeks doorwerken. Verwacht wordt dat de richtlijn eind 2006 geïmplementeerd zal zijn in de Nederlandse wetgeving.

Het nieuwe Omgevingsplan voor Flevoland is een plan dat onder de werkingssfeer van deze SMB-richtlijn valt. Gedeputeerde Staten van Flevoland hebben besloten om conform de richtlijn een milieurapport op te stellen voor het tweede Omgevingsplan. Dit is gebeurd in de tweede helft van 2005, parallel aan de voorbereiding van het Ontwerp Omgevingsplan. De onderwerpen voor dit milieurapport zijn destijds geselecteerd op grond van de voorgenomen beleidswijzigingen in de Hoofddlijnennota. Dit waren een aantal nieuwe woon- en werklocaties (inclusief buitendijkse woningbouw bij Almere en Lelystad), een aantal provinciale infrastructuurprojecten, een aantal multimodale overslaglocaties bij Almere en Lelystad en de mogelijkheden voor een intensieve dagrecreatieve voorziening in het Middengebied. Dit milieurapport is in het voorjaar van 2006 samen met het Ontwerp Omgevingsplan Flevoland 2006 in de inspraak geweest.

Aanvulling voor de groen-blauwe zone Oostvaarderswold

In een laat stadium van de voorbereiding van het Ontwerp Omgevingsplan, toen het hiervoor genoemde milieurapport reeds was afgerond, is gebleken dat de groen-blauwe zone in het OostvaardersWold concreter in het Omgevingsplan zou worden benoemd dan in eerste instantie was voorzien. De locatie voor deze zone is in het Ontwerp Omgevingsplan namelijk concreet aangeduid in de tekst van paragraaf 6.2 over het speerpuntgebied OostvaardersWold en op de kaart met de ecologische hoofdstructuur (figuur 15).

Aangezien het gebied waarin de zone moet worden gerealiseerd (tussen het Adelaarswegtracé en de Dodaarsweg/Duikerweg in de gemeente Zeewolde) nu nog wordt gekenmerkt door een voornamelijk

agrarische functie en een grootschalig open karakter is duidelijk dat er sprake is van een grootschalige functiewijziging van het landelijk gebied. Daarmee wordt het Omgevingsplan kaderstellend voor een toekomstige grootschalige functiewijziging in het landelijk gebied en ook SMB-plichtig voor dit onderwerp. Gedeputeerde Staten hebben daarom besloten om alsnog een aanvullende strategische milieubeoordeling uit te voeren ter onderbouwing van de besluitvorming over de groen-blauwe zone OostvaardersWold in het Omgevingsplan Flevoland 2006. De resultaten van deze strategische milieubeoordeling zijn opgenomen in het bijgevoegde aanvullende milieurapport.

Inspiraak over het aanvullende milieurapport

Iedereen wordt in de gelegenheid gesteld om zienswijzen naar voren te brengen over de inhoud van het "Aanvullend Milieurapport Omgevingsplan Flevoland 2006: groen-blauwe zone OostvaardersWold".

Zienswijzen mogen dus alleen betrekking hebben op het aanvullende milieurapport voor OostvaardersWold en niet op deze oplegnotitie, op het Ontwerp Omgevingsplan Flevoland 2006 of het daarbij behorende oorspronkelijke milieurapport.

De ingebrachte zienswijzen over het aanvullende milieurapport voor OostvaardersWold zullen in een aparte antwoordnota OostvaardersWold bij het Omgevingsplan worden beantwoord en worden betrokken bij de besluitvorming over het Omgevingsplan door Provinciale Staten in november 2006.

Planteksten inzake OostvaardersWold, zoals opgenomen in het Ontwerp Omgevingsplan Flevoland 2006 d.d. 28 februari 2006.

Hieronder vindt zijn de belangrijkste teksten uit het Ontwerp Omgevingsplan weergegeven die betrekking hebben op de groen-blauwe zone in het OostvaardersWold, ten behoeve waarvan het aanvullende milieurapport is opgesteld.

Paragraaf 2.3, pagina 26:

2. OOSTVAARDERSWOLD

In het gebied ten noordoosten van Almere wordt een groenblauw casco aangelegd, waarin een robuuste ecologische verbinding tussen de Oostvaardersplassen en de Veluwe gecombineerd kan worden met een aantrekkelijk woon- en recreatiegebied. Er kunnen nieuwe natuurwaarden van internationale betekenis gecreëerd worden die elders in Flevoland onvoldoende ruimte vinden. Aantrekkelijke combinaties van waterberging, natuur, recreatie en aantrekkelijke vormen van landelijk wonen nabij de stad zijn in dit gebied gewenst.

Het rijk heeft in de Nota Ruimte besloten tot een sterke prioritering van ecologische verbindingen. De rijksinzet beperkt zich tot het beschikbaar stellen van de middelen voor de realisatie van de robuuste ecologische verbinding Oostvaardersplassen-Veluwe en het beoordelen van de vraag of het geheel ecologisch gaat functioneren. De provincie is verantwoordelijk voor de aanwijzing van het gebied en de uiteindelijke realisatie. Voor de overige ecologische verbindingen is de verantwoordelijkheid doorgeschoven naar provincies en gemeenten. In navolging van het rijk kiest ook de provincie voor een prioritering in ecologische verbindingen. De robuuste ecologische verbinding tussen de Oostvaardersplassen en de Veluwe heeft daarbij de hoogste prioriteit. Deze verbinding kan alleen gerealiseerd worden als sprake is van een samenhangend pakket met de verstedelijkingsopgave van Almere, de realisatie van uitloopgebied voor Almere en de opgave voor waterberging. Minimaal 1.000 hectare nieuwe natuur moet door het rijk gefinancierd worden. Deze verbinding moet uiterlijk 2018 voltooid zijn. De provincie is als regisseur verantwoordelijk voor het proces en de daarmee gepaard gaande procesgelden. In het speerpuntgebied OostvaardersWold wordt deze verbinding verder uitgewerkt, met inbegrip van de mogelijkheden van multifunctioneel medegebruik.

6.2 OostvaardersWold

Het gebied tussen Almere, Zeewolde en Lelystad wordt nu nog gekenmerkt door zijn agrarische functie en heeft een grootschalig open karakter. Door de groei van Almere en in mindere mate van Lelystad neemt de druk op dit gebied de komende jaren toe.

De belangrijkste opgaven in het gebied zijn de robuuste ecologische verbinding tussen de Oostvaardersplassen en de Veluwe (1.000 hectare), de wateropgave (afhankelijk van de oplossingsrichting, wellicht 350 hectare), recreatie (350 hectare) en infrastructuur (reservering voor de A30 en fietspaden). Deze opgaven kunnen alleen als samenhangend pakket gerealiseerd worden. Minimaal 1.000 hectare nieuwe natuur moet door het rijk gefinancierd worden. De robuuste ecologische verbinding en de wateropgave moeten voor 2018 gerealiseerd zijn. Gezamenlijk doel is om in 2015 een functionerend groenblauw casco¹ te hebben gerealiseerd, welke als basis dient voor de mogelijke verdere gebiedsontwikkeling.

Het OostvaardersWold moet ruimte bieden aan stille natuur voor onder andere edelherten, aan vogels om te foerageren en aan water, recreatie, wonen en werken in en nabij de natuur. Zuidelijk Flevoland

¹ Het casco vormt de basis voor de toekomstige ontwikkelingen en bevat de wezenlijke elementen die nu en in de toekomst bepalend zijn voor de kwaliteit en het functioneren van het Middengebied.

krijgt er een natuurgebied bij dat vergelijkbaar is met de helft van de Oostvaardersplassen maar voor 85% wordt opengesteld voor het publiek. Het OostvaardersWold zal grootschalig worden waardoor wonen, werken en recreëren in een groene omgeving nabij de Randstad mogelijk wordt.

De verbindingzone komt tussen het Adelaarswegtracé en de Dodaarsweg/Duikerweg te liggen. Dit is een logische plek tussen de oostelijke landbouwgronden en het westelijke gebied waar toekomstige stedelijke ontwikkeling is gepland. Het tracé is bovendien de kortst mogelijke verbinding, waardoor het minste beslag wordt gelegd op (landbouw-) gronden. Doordat de natuur van de verbinding vrij nat wordt, kan hier ook goed overtollig water geborgen worden met een fluctuerend waterpeil. De verbinding zal in het noorden aansluiten bij het Kotterbos/Vaartplas, waar naar verwachting een passage komt bij het spoor en de A6. Zuidelijk moet de verbinding aansluiten op het westelijk deel van het Horsterwold, omdat aan deze kant geen recreatie, tuinbouwgrond of zenderparken zijn. Daarna moet de zone aansluiten op de mogelijke verbinding naar Gelderland. De aansluiting op de Gelderse Vallei vindt plaats via het Horsterwold, ten westen van Nulderhoek. Daar is de ruimte tot de A28 voldoende groot voor een goede overgang.

De multifunctionele zone heeft een oppervlakte van 1.950 hectare met daarin een oplossing voor de verschillende opgaven van recreatie, natuur (voor de edelherten en als foerageergebied) en extensieve landbouw. Door de verschillende functies met elkaar te combineren blijft het ruimtebeslag tot ongeveer 1.950 hectare beperkt.

Bij het ontwikkelen van Spiegelhout is een groenblauwe drager² essentieel als basis voor landelijke woonmilieus. De realisering van deze drager zorgt voor een aantrekkelijke omgeving die in de toekomst ca. 20.000 woningen in landelijke woonmilieus mogelijk maakt. Gekeken is naar de gevolgen voor de woningbouw als de zone westelijker komt te liggen. Dan blijkt niet te kunnen worden voldaan aan de benodigde ruimte voor landelijk wonen. Aanvullend zal een Masterplan Landbouw voor de uit te plaatsen agrariërs opgesteld worden. De provincie voert de regie bij het proces in het OostvaardersWold om te komen tot een visie voor het gebied en een uitvoeringsmaatregelenpakket. Daarbij is de provincie in ieder geval verantwoordelijk voor het aanwijzen, begrenzen en realiseren van de robuuste ecologische verbinding.

Paragraaf 8.1, pagina 160-161:

Speerpuntgebied OostvaardersWold:

De belangrijkste opgaven in het gebied liggen op het gebied van water, natuur, recreatie en het creëren van bijzondere woonmilieus. Het vormgeven van een goede overgang tussen stad en platteland is daarbij uitgangspunt. De robuuste verbinding en de wateropgave moeten uiterlijk in 2018 zijn gerealiseerd. Naast de hiervoor genoemde opgaven zal naar verwachting ook (natuur) compensatie voor mogelijke toekomstige woningbouw- en bedrijventerreinen in Zuidelijk Flevoland aan de orde zal zijn. Dit speerpunt valt gedeeltelijk samen met het reeds genoemde investeringsprogramma.

² De drager van een gebied is de functie die bepalend is voor het functioneren van het gebied.

Beleidsopgave	Maatregelen, resultaten, effecten	Inbreng rol provincie Activiteiten/voornemens	Inbreng rol partners en maatschappelijke organisaties
Multifunctionele robuuste ecologische verbindingzone: Tot stand brengen van een groenblauw casco voor verdere gebiedsontwikkeling. Verbinden OVP met Veluwe (kerngebieden van min. 3000 ha verbinden) voor gidssoort edelhert. Oplossing voor wonen en werken in relatie met de werking van de VHR. (5.4)	Maatregelen: Mogelijkheden creëren voor verweving met recreatie, agrarisch gebruik en groene woonmilieus Almere. Resultaat: Groen blauw casco gereed in 2015. Multifunctioneel gebruik van de zone van circa 2000 ha is uitgangspunt, 85% van het gebied is toegankelijk. Aankoop, inrichting door rijk uiterlijk in 2018 voltooid. Effect: Het OostvaardersWold biedt plek aan natuur voor edelherten en vogels en aan water, voor natuurgerichte recreatie en voor wonen en werken in en nabij de natuur.	<i>Regisseren van het proces:</i> • Dekking, investering deel plankosten project; • Barrières provinciale wegen opheffen; • Zorgdragen voor voorfinanciering van ca 475 hectare foeragegebied.	Samenwerking in stuurgroep: Rijksoverheid (ministerie van LNV), Gemeente Almere, Gemeente Lelystad, Gemeente Zeewolde, Waterschap Zuiderzeeland Planologisch beleid, Inrichting en beheer. In denktank: Maatschappelijke en private partijen: Mede investeren, uitvoeren en exploitatie.
Wateropgave: Voor de wateropgave en kwantiteit houdt de provincie zich aan de afspraak uit het Nationaal bestuursakkoord water dat het watersysteem in 2015 op orde moet zijn. (5.6.1 en 4.1.4)	Maatregelen: Stimuleren emissiemaatregelen lozingen verontreinigende stoffen. Inrichting en onderhoud watergangen. Resultaat: Realiseren van 3-3,5 miljoen m³ waterberging. Uitgaande van 1 meter peilopzet gaat het om 350 ha. Effect: Een goede ecologische en chemische toestand en waterberging die voldoet aan het minimale beschermingsniveau.	<i>Ondersteunend:</i> Bijdrage aan inrichting en beheer van de watergangen waterberging. <i>Uitvoerend:</i> Voorinvesteren in grond. Risicokapitaal reserveren.	Gemeente Almere, Gemeente Lelystad en Zeewolde: Faciliteren, Planologisch beleid. Waterschap Zuiderzeeland: investerend, beheer en uitvoerend. Natuur- en landschapsbescherming: investerend en beheer van de gebieden.

Figuur 15, kaart met Ecologische Hoofdstructuur:

